

4. Степанюк А. Формування цілісних знань школярів про живу природу: [моногр.] / А. Степанюк. – Вид. 2-ге, переробл. й доповн. – Тернопіль : Вид-во «Вектор», 2012. – 228 с. / Stepanyuk A. Formuvannya tsilisnykh znan shkolyariv pro zhyvu pryrodu (*Forming integral knowledge of students about wildlife*), Ternopil, Vyd-vo «Vektor», 2012, 228 p. [in Ukrainian].

5. Степанюк А. Біоетика. Програма і методичні рекомендації (за кредитно-трансферною системою навчання) / А. Степанюк, О. Троцька, І. Назарко. – Тернопіль : Вид. ТНПУ, 2009. – 40 с. / Stepanyuk A. Bioetyka. Prohrama i metodychni rekomendatsiyi (za kredytno-transfernoyu systemoyu navchannya) (*Bioethics. The program and guidelines (for credit-transfer system training)*), Ternopil, Vyd. TNPU, 2009, 40 p. [in Ukrainian].

Дата надходження статті: «20» квітня 2017 р.
Стаття прийнята до друку: «15» травня 2017 р.

Рецензенти:

Зданевич Л. – доктор педагогічних наук, професор
Романишина Л. – доктор педагогічних наук, професор

Степанюк Алла – професор кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, доктор педагогічних наук, професор, e-mail: alstep@tnpu.edu.ua

Stepaniuk Alla – professor of the department of general biology and methodology of natural sciences teaching of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, doctor of pedagogical sciences, professor, e-mail: alstep@tnpu.edu.ua

Цитуйте цю статтю як:

Степанюк А. Екологізація змісту професійної підготовки майбутніх учителів біології / Алла Степанюк // Педагогічний дискурс. – 2017. – Вип. 22. – С. 159–164.

Cite this article as:

Stepaniuk A. Ecologization of the Content of Professional Training of Future Biology Teachers, *Pedagogical Discourse*, 2017, Issue 22, pp. 159–164.

УДК 37.037:796.011.3

НАТАЛІЯ СУХОВІСНКО,

аспірант

(Україна, Хмельницький, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія)

NATALIJA SUKHOVIENKO,

postgraduate student

(Ukraine, Khmelnytskyi, Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy)

orcid.org/0000-0002-0528-9494

Модель підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку

Training of the Future Teachers of Pre-School Education to Forming Generalizations of Preschool Children

У статті аналізується модель підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку. Висвітлено актуальність розв'язання цієї проблеми. Вона обумовлена тим, що в сучасному українському суспільстві постало питання про перегляд традиційних, усталених позицій, враховуючи сучасні соціальні реалії. Необхідність перегляду та реформування системи освіти – одна з проблематик, яка потребує серйозного цілісного підходу та розробки таких моделей, зокрема в циклі дошкільної освіти, які були б ефективними та дієвими. Особливо нагальною необхідністю реформ в системі освіти детермінована тим, що Україна входить у європейський і світовий культурний та інформаційний простори. Специфіка проведення вітчизняних освітніх реформ та створення нової вітчизняної системи освіти полягає у тому, що в ній мають гармонійно поєднуватися національні традиції та ефективні сучасні освітні тенденції. В науковій роботі широко представлено повну вичерпну модель, яка б відображала усі необхідні параметри підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень.

Належна увага приділяється аналізу складових представленої моделі, а саме: завданням, компетентностям, принципам, етапам, компонентам, критеріям, показникам, засобам, формам, методам роботи і рівням.

Невід'ємною складовою такої моделі є педагогічні умови: спрямування навчально-виховного процесу майбутніх вихователів на формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку із врахуванням результатів психолого-педагогічної діагностики дітей старшого дошкільного віку; доповнення змісту освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми спеціалізованими навчальними курсами з питань формування узагальнення; взаємозв'язок родинно-особистісного виховання та розвитку в процесі формування узагальнень дітей дошкільного віку.

Представлена модель підготовки майбутніх вихователів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку є комплексною системою, яка включає всі необхідні складові для підготовки молодих фахівців галузі дошкільної освіти.

Ключові слова: *модель, підготовка, професійна підготовка, вихователь, дошкільна освіта, старший шкільний вік, педагогічна спрямованість, узагальнення, компетентність, компонент.*

The article analyzes the training of the future professionals of preschool education to form generalizations in preschool children. The urgency of solving this problem. It is caused by the fact that the Ukrainian society was a question of viewing traditional, well-established positions, given the current social realities. The need to review and reform of the education system - one of the issues that needs serious holistic approach and development of such models, particularly in preschool education cycle that would be efficient and effective. Especially urgent need for reforms in the education system is determined by the fact that Ukraine is the European and world cultural and information space. Specificity of national education reform and the creation of new national education system is that it must be reconciled national traditions and effective modern educational trends. The scientific work is widely represented fully comprehensive model that would reflect all the necessary parameters of training future teachers of preschool educational institutions to form generalizations.

Proper attention is paid to the analysis presented model components, namely, objective, competence, principles, phases, components, criteria, indicators, tools, forms, methods of work and levels.

An integral component of this model is the pedagogical conditions: the direction of the educational process for the formation of future educators generalizations in preschool children, taking into account the results of psychological and educational assessment preschool children; add content educational qualification characteristics and educational and professional program of specialized training courses on forming a generalization; the relationship of family and personal training and development in the process of generalization of preschool children.

Training of the future teachers to form generalizations in preschool children is an integrated system that includes all the necessary components for the training of young specialists in preschool education.

Key words: *model, preparation, training, teacher, preschool education, senior school age, educational orientation, synthesis, competence component.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Актуальність обраної теми обумовлена тим, що в сучасному українському суспільстві постало питання про перегляд традиційних, усталених позицій, враховуючи сучасні соціальні реалії. Необхідність перегляду та реформування системи освіти — одна з проблематик, яка потребує серйозного цілісного підходу та розробки таких моделей, зокрема в циклі дошкільної освіти, які були б ефективними та дієвими. Особливо нагальною необхідністю реформ в системі освіти детермінована тим, що Україна входить у європейський і світовий культурний та інформаційний простори. Специфіка проведення вітчизняних освітніх реформ та створення нової вітчизняної системи освіти полягає у тому, що в ній мають гармонійно поєднуватися національні традиції та ефективні сучасні освітні тенденції. «Нові реалії, орієнтація українського суспільства на демократичні принципи, реорганізація системи дошкільної освіти (зміна співвідношення родинного і суспільного дошкільного виховання, урізноманітнення його форм, багатоваріантність освітньо-виховних програм) зумовлюють необхідність змін і в системі підготовки фахівців дошкільної освіти» [8, с. 28]. Сучасна українська дошкільна освіта має бути особистісно орієнтованою та ставити в пріоритет повноцінне всебічне виховання дитини: її фізичний, моральний, інтелектуальний, соціальний розвиток.

Аналіз досліджень і публікацій... Дослідження сутності професійної підготовки педагога та специфіки роботи фахівців дошкільної освіти висвітлено у напрацюваннях багатьох вітчизняних вчених. Через полікомпонентність та складну структуру освіти, ми можемо виділити ряд аспектів дослідження: теоретико-методологічні засади професійної підготовки спеціалістів вищої школи досліджуються у роботах А.М. Алексюка, М.Б. Євтуха, В.А. Кушніра; теоретичні та методологічні основи неперервної професійної освіти цікавлять дослідників С.У. Гончаренка, С.О. Сисоєву; філософський підхід до розуміння феномену освіти стали основою робіт вчених В.П. Андрущенко, І.А. Зязюна, В.Г. Кременя, В.О. Огнев'юка. Професійна підготовка викладачів вищих навчальних

закладів цікавить дослідників А.Д. Бондар, С.С. Вітвицьку, О.І. Гуру, Н.В. Гузій, О. А. Дубасенюк, В.І. Лозову, Г.М. Романову, С.О. Сисоєву; майстерність та професіоналізм майбутнього викладача вищої школи вивчається Н.В. Гузієм, С.С. Вітвицькою, О.А. Дубасенюком. Важливі дослідницькі пошуки призвели до отримання значущих наукових результатів в проблематиці досліджень професійної підготовки фахівців дошкільної освіти завдяки напрацюванням Л.В. Артемової, А.М. Богуш, А.Г. Беленької, Н.В. Гавриша, І.М. Дичківської, Н.М. Карпенка, І.А. Княжевої, К.Л. Крутій, О.Г. Кучерявого. Значної уваги в контексті досліджуваної проблеми потребують праці І.О. Лавриниць, Н.В. Лисенка, Л.А. Машкіної, Н.І. Мельник, Н.О. Моревої, Т.І. Поніманської. Проблема моделювання та конструювання моделей, в тому числі, у професійно-педагогічній галузі, відображена у роботах таких дослідників: І.М. Богданова, Н.Б. Булгакова, Н.А. Глузман, П.І. Образцов, В.В. Краєвський, Л.В. Коваль, Л.Л. Хоружа, Н.М. Яковлева та інші.

Формулювання цілей статті... Метою статті є спроба представити повну вичерпну модель, яка б відображала усі необхідні параметри підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку.

Для досягнення поставленої цілі система вітчизняною освіти повинна впровадити ряд трансформативних змін, які якісно змінять систему дошкільної освіти. Ми вважаємо, що одним із таких впроваджень є підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку.

Далі в статті ми зосередимося на питанні побудови моделі проектування освітньо-педагогічного процесу, яка містить компоненти, поєднанні структурними зв'язками.

Виклад основного матеріалу... Для початку сконцентруємо на розгляді поняття «модель». Етимологія слова з французької мови – зразок, аналог, норма, міра. В будь-яких дослідженнях моделювання – це метод дослідження об'єкту через представлення його в моделі. Одне з перших наукових визначень поняття «модель» дано Г. Клаусом, який інтерпретував її як відображення фактів, речей і відносин у вигляді простої, прозорої матеріальної структури певної галузі [4, с. 262]. У дослідженнях пізніше «моделювання» розумілося як створення аналогу через демонстрування схеми, системи, структури певної складової або частини природної, соціальної реальності, утворення з акцентом на представленні прихованих якостей об'єкта. Такий спосіб представлення служить для розширення знань про оригінал через конструювання. Дослідник П. І. Образцов пояснює, що модель служить засобом опису, прогнозування поведінки прототипу (оригіналу) [7, с. 73]. Роздумуючи над тим, які якості мають бути представлені в моделі дослідниця Н. М. Яковлева пояснює, що вона повинна відображати не тільки актуальні, але й перспективні властивості, якості особистості фахівця – за відсутності такої складової, модель втрачає свою розвиваючу основу й сили [10, с.12]. Таким чином, модель становлення фахівця педагогічної діяльності містить два структурні компоненти: компоненти діяльності та компоненти особистості педагога. До компонентів особистості відноситься набір його властивостей, характеристик, якостей; а компонентами діяльності є характеристика діяльності та сукупність задач, необхідних для розв'язання.

Говорячи про модель і метод моделювання, слід згадати дослідницю Л.Л. Хоружу, яка запевняє у силі пізнавального потенціалу моделі, яка присутня тільки в тому випадку, якщо ступінь відповідності настільки високий, що модель може замінити оригінал в процесі вивчення і є акумулятором одержання про нього нової інформації [9, с. 34]. Акцентуючи увагу на покращенні педагогічної діяльності за допомогою методу моделювання, вчений В. В. Краєвський доводить, що при умови застосування моделювання ділянки педагогічної діяльності можуть бути перетворені, сама педагогічна діяльність удосконалюється, і в цілому, позначено, що потрібно зробити, щоб цю діяльність поліпшити [6, с. 67].

Використання методу моделювання є популярним в сучасних педагогічних дослідженнях ряду вітчизняних вчених. У результатах своїх досліджень це відобразили Н.Б. Булгакова, яка представляє специфіку моделі циклічної системи навчальних дисциплін [2]; Н.А. Глузман займається вивченням моделі формування методико-математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи [3]; І.М. Богданова, яка зосереджується на питанні моделі оновлення професійної педагогічної підготовки майбутніх вчителів [1]; Л.Л. Хоружа займається глибоким вивченням етичної складової, а точніше - моделі формування етичної компетентності майбутніх вчителів початкових класів [9]; Л.В. Коваль у своїх роботах презентує модель підготовки майбутніх учителів початкових класів до використання загальнонавчальних технологій [5]. У зазначено огляді робіт моделювання презентується як спосіб опосередкованого теоретичного керівництва об'єктом, з урахуванням того, основою для досліджень є не сам об'єкт, а природна або штучно створена система, що перебуває в повній відповідності з ним.

Далі простежимо специфіку побудови моделі досліджуваного об'єкта педагогічної сфери. Основою для моделі, є об'єкт який досліджується. Завдяки абстракції з усього ряду компонентів та параметрів виділяються ті, що є найбільш важливі та істотні відповідно до завдань дослідження.

Відповідно до цільової варіативності побудови будь-якої моделі, дослідник обирає серед існуючих форму (описова, структурна) та вид моделі (наприклад, функціональна, структурна, інформаційна, логічна, логіко-математична, модель-аналог тощо). У межах підходу ми обираємо форму концептуальну, комбіновану, що презентує сукупність ідей, принципів і структурних компонентів, на основі яких здійснюється процес підготовки майбутніх вихователів. Призначення моделі полягає в удосконаленні змісту та засобів організації в освітньому процесі вищого навчання закладу для ефективнішого формування готовності майбутніх вихователів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку.

Дослідимо модель детальніше. Метою побудови моделі ми визначаємо підготовку вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку. Згідно представленої моделі тут присутні такі складові.

Завдання: поглиблення, систематизація, оновлення знань, умінь, навичок, необхідних для професійної діяльності; набуття майбутніми вихователями (студентами) досвіду застосування набутих знань, умінь, та навичок у професійних ситуаціях; створення умов для розвитку особистісних, творчих якостей майбутніх вихователів.

Серед професійно-педагогічних компетентностей, необхідних для вихователя дошкільних навчальних закладів, ми відзначаємо мотиваційну, особистісно професійну та професійно-педагогічну, яка є найбільш місткою, оскільки у своїй структурі містить конструктивно-організаційні, освітньо-виховні, гностично-дослідницькі, діагностично-корекційні, консультативно-координальні, а також компетентності по забезпеченню охорони життя, здоров'я і психічного благополуччя дитини. Для їх виокремлення ми провели теоретичний аналіз проблеми формування таких у педагогів, визначили методологічні основи виховання дітей старшого дошкільного віку, а також проаналізували основні види професійної діяльності вихователя дошкільних навчальних закладів, відображені в головному державному нормативному документі – ОКХ; залучили результати досліджень Г.В. Беленької, Т.І. Поніманської та ін.

Основою наукового дослідження є такі принципи: наукового обґрунтування навчального матеріалу, інформатизації; розвиваючого потенціалу підготовки та варіативності; інтересу до отримання фахових знань; відповідності форм організації навчального процесу практичній діяльності; випереджувального змісту підготовки до формування узагальнення у дітей старшого дошкільного віку.

Суть основних дидактичних принципів, необхідних для підготовки майбутніх вихователів до формування узагальнення у дітей старшого дошкільного віку, розкриваємо таким чином:

1.*Принцип наукового обґрунтування навчального матеріалу* - реалізується під час лекційних та семінарських занять через ознайомлення майбутніх вихователів із проблемою узагальнення у теорії та практиці педагогічної освіти, висвітлюється передовий педагогічний досвід та новітні досягнення, основні поняття. Значення цього принципу полягає ще й у формуванні в майбутніх фахівців здатності до активного застосування теоретичних знань у професійній діяльності.

2.*Принцип випереджувального змісту підготовки*. Реалізація даного принципу полягає у перманентному оновленні змісту фахової підготовки, постійним доопрацюванням навчального матеріалу і доповнення його інформацією про новітні досягненнями в науці, освіті, техніці, про передові методи роботи із дошкільниками. Цей принцип обумовлений скороченням розриву теорією та сучасними практиками (між навчальним матеріалом та вимогами сучасних дошкільних навчальних закладів до рівня професійної компетентності майбутніх вихователів).

3.*Принцип розвиваючого потенціалу підготовки та варіативності* передбачає врахування індивідуальних особливостей майбутніх фахівців (вікових, психолого-педагогічних, розвиток їхніх професійних інтересів та інших); застосування набору активних методів навчання (розвиваючих, особистісно-орієнтованих, проблемно-пошукових); організація та впровадження форм й методів відпрацювання педагогічної техніки, серед них моделювання, рольові ігри тощо. Цей принцип полягає у спрямованості підготовки майбутніх вихователів на їхній розвиток та готовність до розвитку особистості дошкільників. Ми впевнені, що для успішної реалізації цього принципу майбутні вихователі повинні володіти достатньо широкими та глибокими теоретичними знаннями з педагогіки, психології, інших суміжних наук, уміти оперативно і ефективно поповнювати ці знання, направляти заохочувати майбутніх спеціалістів на розробку власних ініціатив (програм, проєктів).

4.*Принцип інформатизації* передбачає застосування широкого набору інформаційно-комунікаційних технологій для організації процесу підготовки майбутніх вихователів. С огляду на сучасні технічні можливості, набули популярності електронні бібліотеки, телекомунікаційні проєкти, відеоконференції, інтерактивні мультимедіа-технології, флеш-анімації, системи комп'ютерного тестування. Застосування таких сучасних допоміжних технологій пришвидшує та урізноманітнює процес фахової підготовки, а також дає можливість майбутньому вихователю поновому підвищувати свій професійний рівень, що є важливою властивістю у сучасному

інформаційному просторі. Такий підхід відрізняється від традиційної освіти, проте значно розширює інтелектуальний інструментарій молодих фахівців.

5. *Принцип інтересу до отримання фахових знань* полягає у формуванні зацікавленості, живого інтересу до фахових знань, отримання задоволення від процесу і результатів навчання, спілкування, практичних завдань із дітьми дошкільного віку у педагогічній практиці.

В моделі представлені етапи. *I етап*: теоретично-когнітивний, метою якого є оволодіння основами теорії та методики формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку, основ організаційної пізнавальної діяльності дітей. *II етап*: діяльнісно-пошуковий, метою якого є оволодіння професійними вміннями щодо формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку. *III етап*: творчо-рефлексивний, метою якого є комплексне, творче застосування професійних умінь у процесі безпосередньої взаємодії з дітьми під час проведення лабораторних занять та проходження практики в дошкільному навчальному закладі.

Ця модель містить такі компоненти:

— мотиваційно-ціннісний – сприяє формуванню педагогічної захопленості, усвідомленості вибору професії, цілеспрямованості у процесі її освоєння, формує позитивну налаштованість на роботу із дошкільнятами, спрямовує майбутніх вихователів до оволодіння знаннями, вміннями, навичками обраної професійної діяльності, допомагає усвідомити значущість педагогічної місії вихователя та осмислення цінності майбутньої професії. Критеріями є: мотиви вибору професійної діяльності, самооцінка умінь і навичок та оцінки значущості професії, особистісні якості вихователя; його інтереси та зацікавленість.

— змістовно-гностичний компонент сприяє свідомому засвоєнню важливих категорій, понять, основ теорії та практики майбутньої професії, можливих методик та методологій дослідження дітей дошкільного віку, формує здатність до саморозвитку і відповідального відношення до підготовки до майбутньої професії, а також розвиває комунікативні, інтелектуальні, організаторські здібності. Змістовно-гностичний компонент спільно із першим компонентом сприяє реалізації наступного компоненту. Критерії: комплексна система професійних знань, здатність до постійного розвитку і вдосконалення, інтелектуальні, комунікативні, організаторські здібності.

— процесуально-виконавський компонент орієнтований на практичну діяльність майбутніх вихователів по формуванню узагальнень у дітей старшого дошкільного віку, вироблення необхідних умінь для здійснення педагогічного процесу, а також сприяє усвідомленості правильності, коректності дій в процесі педагогічної діяльності; важливим є словесне підкріплення. Критеріями є: практична робота вихователя, формування функціональних умінь та навичок: проєктувальних, гностичних, організаторських, конструктивних, комунікативних).

Показники: рівень теоретичних знань в галузі наступності навчання; сукупність умінь та навичок прогнозувати та здійснювати наступність в навчанні; вміння оцінювати та самоудосконалювати свої дії, а також здійснювати самоаналіз та корекцію власної професійної діяльності. Засобами є: репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, ігровий. Виділяємо також форми і методи роботи: лекції з міжпредметними зв'язками; практичні (лабораторні, семінарські) заняття; індивідуальна та самостійна робота зі студентами; кейс-стаді; інтегративні прийоми навчання; педагогічна практика; студентські наукові конференції; колоквиум; науково-дослідна робота студентів тощо. Педагогічні умови: спрямування навчально-виховного процесу майбутніх вихователів на формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку із врахуванням результатів психолого-педагогічної діагностики дітей старшого дошкільного віку; доповнення змісту освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми спеціалізованими навчальними курсами з питань формування узагальнення; взаємозв'язок родинно-особистісного виховання та розвитку в процесі формування узагальнень дітей дошкільного віку. І заключною складовою нами визначено такі рівні: низький, достатній, високий, творчий.

За умови включеності зазначених складових і виконання необхідних умов ми отримуємо результат: готовність майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку.

Висновки... Таким чином, слід зазначити, що представлена модель підготовки майбутніх вихователів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку є комплексною системою, яка включає всі необхідні складові для підготовки молодих фахівців галузі дошкільної освіти.

До перспективних напрямів досліджень у даній сфері вважаємо за доцільне перевірити ефективність підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку.

Список використаних джерел і літератури/References:

1. Богданова І. М. Технології в освіті : теоретико-методологічний аспект / І. М. Богданова. – Одеса : Тес, 1999. – 146 с. / Bohdanova I. M. Tekhnolohii v osviti : teoretyko-metodolohichnyi aspekt (*Technologies in Education : Theoretic-Methodological Aspect*), Odessa, Tes, 1999, 146 p. [in Ukrainian].
2. Булгакова Н. Б. Аналогова модель циклічної системи навчальних дисциплін у технічному університеті / Н.Б. Булгакова // Педагогіка і психологія професійної освіти. / Львів : 2000. – № 1. – С. 70-78. / Bulhakova N. B. Analohova model tsyklichnoi systemy navchalnykh dystsyplin u tekhnichnomu universytetu (*Analogy Model of a Cyclic System of Educational Disciplines in Technical University*), Pedagogika i psykholohiia profesiinoi osvity, Lviv, 2000, Issue 1, pp. 70–78. [in Ukrainian].
3. Глузман Н. А. Методико-математична компетентність майбутніх учителів початкових класів : [моногр.] / Неля Анатоліївна Глузман. – К. : «Вища школа - XXI», 2010. – 407 с. / Hluzman N. A. Metodyko-matematychna kompetentnist maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv (*Methods-Mathematical Competence of the Future Primary School Teachers*), Kyiv, «Vyshcha shkola – XXI», 2010, 407 p. [in Ukrainian].
4. Клаус Г. Кибернетика и философия / Г. Клаус ; пер. с нем. – М. : Изд. Иностр. Лит-ры, 1963. – 531 с. / Klaus H. Kyberetyka u fylosofiya (*Cybernetics and Philosophy*), Moscow, Yzd. Ynostr. Lyt-ry, 1963, 531 p. [in Russian].
5. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: технологічна складова : [моногр.] / Людмила Вікторівна Коваль. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 375 с. / Koval L. V. Profesiina pidhotovka maibutnykh uchyteliv pochatkovoї shkoly: tekhnolohichna skladova (*Professional Preparation of the Future Primary School Teachers : Technological Component*), Donetsk, Yuho-Vostok, 2009, 375 p. [in Ukrainian].
6. Краевский В. В. Методология педагогики: пособие для педагогов-исследователей / В. В. Краевский. – Чебоксары : Изд-во Чуваш.ун-та, 2001. – 244 с. / Kraevskiy V. V. Metodolohiya pedahohyky: posobyе dlia pedahohov-yssledovatelei (*Methodology of Pedagogics: Manual for Pedagogues-Researchers*), Cheboksary, Yzd-vo Chuvash.un-ta, 2001, 244 p. [in Russian].
7. Образцов П. И. Методы и методология психолого-педагогического исследования. П. И. Образцов. – Спб. : Питер, 2004. – 268 с. / Obratsov P. Y. Metody` u metodolohiya psykholoho-pedahohycheskoho yssledovanyia (*Methods and Methodology of Psychological-Pedagogical Research*), Spb., Pyter, 2004, 268 p. [in Russian].
8. Підліпняк І. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти / І. Підліпняк // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2013. – № 44. – С. 28–34. / Pidlypniak I. Pidhotovka maibutnykh fakhivtsiv doshkilnoi osvity (*Preparation of the Future Specialists of Pre-School Education*), Psykholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly, 2013, Issue 44, pp. 28–34. [in Ukrainian].
9. Хоружа Л. Л. Теоретичні засади формування етичної компетентності майбутніх учителів початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Людмила Леонідівна Хоружа ; Інститут педагогіки АПЕ України. – К., 2004. – 45 с. / Khoruzha L. L. Teoretychni zasady formuvannya etychnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv (*Theoretical Bases of Forming Ethic Competence of the Future Primary School Teachers*), Kyiv, 2004, 45 p. [in Ukrainian].
10. Яковлева Н. М. Теория и практика подготовки будущего учителя к творческому решению воспитательных задач : автореф. дис. докт. пед. наук / Надежда Максимовна Яковлева ; Челябинский государственный педагогический институт. – Челябинск, 1992. – 43 с. / Yakovleva N. M. Teoryia u praktyka podhotovky budushchoho uchytelia k tvorcheskomu resheniyu vospytatelny'kh zadach (*Theory and Practice of Preparation of the Future Teacher to the Creative Solving of Educational Tasks*), Cheliabynsk, 1992, 43 p. [in Russian].

Дата надходження статті: «06» квітня 2017 р.

Стаття прийнята до друку: «05» травня 2017 р.

Рецензенти:

Пехота О. – доктор педагогічних наук, професор
Руснак І. – доктор педагогічних наук, професор

Суховієнко Наталія – аспірантка Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, e-mail: chrysantemum14@gmail.com

Sukhoviienko Nataliia – postgraduate student of Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, e-mail: chrysantemum14@gmail.com

Цитуйте цю статтю як:

Суховієнко Н. Модель підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування узагальнень у дітей старшого дошкільного віку / Наталія Суховієнко // Педагогічний дискурс. – 2017. – Вип. 22. – С. 164–169.

Cite this article as:

Sukhoviienko N. Training of the Future Teachers of Pre-School Education to Forming Generalizations of Preschool Children, *Pedagogical Discourse*, 2017, Issue 22, pp. 164–169.